

Labā ziņa

Saņem Autortiesību bezgalības balvu

Autoru biedrības AKKA/LAA apbalvojumu - Autortiesību bezgalības balvu - saņēmusi Anita Ločmele. Tā pasniegta par lugu ciklu par Ontonu un Anni, kas plaši izmantots Latvijas amatierteātros, publicēts grāmatā "Trīs lugas, viens skečs", iestudēts Latvijas Nacionālajā teātrī ar nosaukumu "Latgola.lv". Šodien plkst. 13.55 "Autortiesību bezgalības balvas 2011" pasniegšanas sarīkojums būs redzams Latvijas Televīzijas pirmajā kanālā.

Interesanta ziņa

Iespējams, samazinās atalgojumu

Balvu novada domes priekšsēdētājs Andris Kazinovskis nesē informēja deputātus, ka gada nogalē akciju sabiedrības "Balvu Enerģija" akcionāri spriedis par uzņēmumam aktuāliem jautājumiem. Viņš pieļauj, ka "Balvu Enerģijas" padomes locekļiem samazinās atalgojumu par 50%. Lai arī balsojums nenotika, deputāti atbalstīja A.Kazinovska ieceri.

Nepalaid garām

Rikos diskusiju

Balvu Centrālā bibliotēka gada noslēgumā uzaicina visus konkursa "Prātnieks" dalībniekus (neatkarīgi no tā, cik reizes šajā gadā esat piedalījušies) uz diskusiju pie apaļā galda "Ko jaunu esmu uzzinājis par savu reģionu?". Diskusijā dalībnieki varēs izteikt savus priekšlikumus un ieteikumus, lai nākamajā gadā konkurss būtu vēl interesantāks. Neizpaliks patikami pārstiegumi visiem dalībniekiem!

Laipni gaidīti 21.decembrī pulksten 15 novadpētniecības lasītavā (t. 64522113)!

Trešdien, 21. un 28.

decembrī, "Vaduguns"

VIĻAKAS BIROJS nestrādās.

Birojs strādās piektdien,

23. decembrī, kad vēl būs

iespēja abonēt "Vaduguni"

2012. gadam.

Nākamajā
vadugunī

● **Svētkus gaidot**
Iedezz egli Baltinavas un
Rugāju novados

● **Pērk un pārdod svētku**
dāvanas
Ziemassvētku tirdziņā

Vēl tikai 5 dienas var abonēt laikrakstu "Vaduguns"!

Jauno "Vaduguns 2012" kalendāru saņems ikviens laikraksta abonements, kurš abonējis "Vaduguni" 2012.gadam, turklāt neatkarīgi no abonēšanas termiņa.

Kalendārs Jūsu pastkastītēs nonāks kopā ar pirmo 2012.gada laikraksta "Vaduguns" numuru piektdien, 6.janvārī.

Neatliec abonēšanu uz pēdējo brīdi!

Viens lats par metru

Foto - E.Gabranovs

Kurš sola izsoles soli? Izsolī raiti vadīja Balvu novada pašvaldības izpilddirektors vietnieks Normunds Dimitrijevs. Savukārt pretendentiem bija iespēja ne tikai pasēdēt deputātu krēslus, bet arī redzēt procesu, kādu līdz šim varēja vērot tikai filmās. "Kurš sola izsoles soli?" ik pēc brīža jautāja N.Dimitrijevs.

Trešdien Balvu novada domē pirmo reizi novada vēsturē notika rūpnieciskās (pašpatēriņa) zvejas tiesību nomas Pērkonu ezerā izsole. Uz 13 zvejas tīkliem pretendēja 21 zvejnieks.

Izolē izsolīja rūpnieciskās zvejas tīkla limitu 640 metru garumā, dalot tos trīspadsmit garuma vienībās – 12 tīkli 50 metru garumā un viens tīkls 40 metru garumā. Sākumcena zvejas tīklam 50 m garumā – Ls 20, zvejas tīklam 40 m garumā – Ls 16. Solīšanas gaitā izsoles dalībnieki pacēla savas reģistrācijas kartītes, kas nozīmēja, ka izsoles dalībnieks sola izsoles soli, proti, piecus latus vairāk, pretendējot iegādāties nomas tiesības uz 50 metru garu tīklu. Jāpiebilst, ka neviens

tīkls *neatgāja* par sākumcenu – tie galarezultātā svārstījās no 45 līdz 60 latiem. Par 12 tīkliem kopējā nosolītā summa bija Ls 595 Ls. Savukārt 40 metru tīklu nosolīja par Ls 66.

640 metru tīklu limitu nosolīja: V.Smironovs, P.Voicišs, Ž.Gabranova, A.Ivanovs, I.Saidāns, R.Kivkucāns, A.Verjanovs, J.Puks, K.Porietis, A.Jaundžeikars, A.Mačs, Dž.Šaicāns un P.Bužs. Komisijas locekļi, jautāti, kur paliks izsolē iegūtā nauda, paskaidroja, ka 75% aizies zivju fondam, 25% - pašvaldībai. Jāpiebilst, ka izsoles dalībniekiem solītā cena jāsamaksā piecu dienu laikā. Ja tas netiks izdarīts, pretendents zaudēs tiesības slēgt zvejas tiesību nomas līgumu un notiks atkārtota konkrētā tīkla izsole.

E.Gabranovs

Sveic robežsargus,
saņemot apbalvojumus.

13. lpp.

Mājas siltināšanu
sāk ar siltummezglu.

5. lpp.

Skaistākais mūža lidojums

Vizītkarte

KAS: **Valentīna Līventāle** (dzim. Salmane)

DZIMUSI: 1938. gadā Balvu pagastā

VECĀKI: Virģinija Kravale un Jāzeps Salmanis

BEIGUSI: Rīgas Medicīnas institūta Ārstniecības fakultāti ar specialitāti - terapeits

STRĀDĀJUSI: 1958. gadā - Baltinavas lauku slimnīcā, Kārsavas rajonā par feldšeri; vēlāk Rīgā - Iekšlietu ministrijas slimnīcā

TAGAD: pensionēta ārste, turpina darbu savā specialitātē

HOBIJI: tūrisms, fotografēšana, fiziskās aktivitātes un dārzs

Foto - M. Sprudzāne

Foto - M. Sprudzāne

Valentīnas jaunības bilde. Skatoties fotoalbumus, var pasmaidīt un retoriski jautāt: kur paliek gadi?

Bērnu dienu takas

Valentīna zina savas piedzimšanas stāstu. Tālā 1938. gada 15. februāra diena bijusi otrdiena. Saulains, spīrgts rīts, kad mamma krāsni likusi cepties maizi. Kukulišus gan ielikusi, taču izņemt vairs nav varējusi. Mazā Valentīna pasaulē nāca savu vecāku būvētajās mājās Balvu pagastā. Tagad tur palikusi tikai klaja vieta – Purmala tikpat kā pazudusi. Valentīna reizumis aiziet līdz kādreizējām bērniības takām, pastāv, iegrimst domās un cenšas atcerēties. Gar acīm nozib senas, senas ainiņas. Pāri mājām lido lieli putni, krīt bumbas un uz Andrakalniņa pusi izrauj milzīgas bedres. Vecāki meitenei stingri piesaka turp neiet, citādi iekritis bedrē un vairs netiks ārā. Kara laikā ģimene kādu laiku dzīvoja purvā, skuju būdīnās. Tagad ar radniekiem Valentīna lielākoties saredzas Salmaņu kapos, atbraucot uz kapusvētkiem.

Mūža aktīvākie gadi Valentīnai aizritējuši lielpilsētas burzmā Rīgā. Taču tagad viņa, var teikt, ar vienu kāju noteikti atkal ir dzimtajā pusē. Šaipusē Valentīna iegādājusies nelielu īpašumu un, dzīvodama un strādādama Rīgā, atrod laiku sakopt arī dārzu Balvu pusē. Uz Balviem viņa brauc regulāri. "Esmu pieradusi strādāt. Savulaik mūsu ģimenei jau bija dārza mājiņa, kur pavadījām vasaras, rakām dobes, kopām dārzu un izaudzējām garšīgus dārzeņus. Gribru to visu turpināt, jo vairāk tādēļ, ka dārzs mani burtiski uzlādē un dzimtā pusē dod spēku dzīvot," atklāj Valentīna. Te mājā ne vien atmiņas, bet jūtams gluži citāds gaiss, nekā tas ir lielpilsētas burzmā. Savā īpašumā viņa ir ļoti rosīga un naktīs labi gul.

Ģimenē – vieni vienīgi ārsti

Valentīnas Līventāles mūžam ir ļoti daudz krāsu. Būdamā simpātiska un izglītota jaunā ārste, viņa ieprecējās inteliģentu Rīgas mediķu ģimenē, kur līdz ar viņu bija seši ārsti. Tieši tolaik Valentīna bija devusi piekrišanu strādāt par kuģa ārsti. Jauno sievieti vilināja iespēja redzēt tālas zemes un nopelnīt daudz naudas. Vēlāk viņa atklāja jūras vilinājuma saikni - viņas vectēvs braucis jūrā un cara laikā bijis kara flotes orķestra muzikants. Valentīnai jau bija nokārtota vīza, zināms izdevīgais kuģošanas maršruts, un pēkšņi viņa no tā visa atteicās. Aizliegumu braukt un strādāt par kuģa ārsti uzlika vīrs.

Ar vīru Andri Valentīna iepazīnās, būdamā studente. Andra tēvs, būdamā ārsts, reizē bija arī mācību spēks – docents, pie kura Valentīnai vajadzēja kārtot eksāmenus. Pie docenta viņa stažējās praktiskajā darbā. Kad jaunie apprecējās, Valentīna iepazīnās ar pārējo radu saimi, secinādama, ka turpmāk viņas ģimenes tuvākie cilvēki būs vieni vienīgi ārsti. Tagad saka: "Tā bija liela laime manā mūžā. Mani mīlēja, lutināja, man bija viss, ko cilvēks varēja vēlēties. Tāda laime nav izstāstāma." Viņa nekad nav zinājusi, ko nozīmē ģimenē lamāties un otram pārmest. Jo ārsti ir ļoti vērīgi un psiholoģiski gudri cilvēki. Andris Valentīnu netraucēja brīžos, kad viņa bija nogurusi vai nevēlējās runāt. Nevajadzēja neko teikt – vīrs to redzēja pats. Sarunas viņiem parasti notika rīta stundās pirms došanās uz darbu. Andris bija ne vien izcils ārsts, bet arī talantīgs orators, kurš neskopodamies dalījās savās zināšanās ar kolēģiem. Jau ilgu gadu Valentīna par viņu runā pagātnes formā - Andris ir prom tajā saulē.

Viņi daudz strādāja, taču prata arī atpūsties, izplānojot sev brīnišķus ceļojuma maršrutus. Valentīna skatās fotoalbumus un atceras, kur tikai viņa savā mūžā nav pabijusi!

Atpūtas braucieni bijuši uz visām piecpadsmit kādreizējās PSRS republikām. Uz ārzemēm viņi brauca atsevišķi. Valentīna teic, ka viņa pabijusi vismaz vienā sestdaļā pasaules zemju. Visspilgtākie iespaidi – no Indijas un Taizemes, jo nevar aizmirst šo zemju milzīgos kontrastus. Bet Krievija palikusi atmiņās ar dziļo Baikāla ezeru un mežonīgo dabu, kad viņi brauca ar kuģi "Komsomoļec", kam tas bija pēdējais reiss.

Lauku slimnīcas pieredze

Pati pirmā darbavieta Valentīnai bija lauku slimnīca Kārsavas pusē. Ar ko tā palikusi atmiņā? "Te ieguvu kārtīgu darba praksi. Potēju bērnus pret bērnu trieku. Tajos gados tas bija rozā šķīdums, bet vēlāk izgudroja un bērniem deva krāsainus zirnīšus. Tādā veidā no smagās slimības pasargāja daudz, daudz bērnu," atceras Valentīna Līventāle. Lauku slimnīcas ikdiena viņai iemācīja arī "ķert" bērnus, braukt mājas vizītēs un darīt visu citu, kas laukos darāms. Ja arī ko nezināja, nācās pašai vien noskaidrot, lasot grāmatas vai prasot padomu pieredzējušākiem kolēģiem. Laukos Valentīnu cilvēki dēvēja par dakteri, un pēc laika, aizbraukusi uz Rīgu studēt, viņa šo specialitāti arī ieguva oficiāli.

Nekrājiet mantu!

Valentīna Līventāle medicīnas darbā aizvadījusi vismaz 55 mūža gadus un šajā laucīnā strādā joprojām. Vai viņa ir tikai klasiskās medicīnas piekritēja, kas paredz ārstēšanu ar ķīmiskām zālēm? Pati atzīst, ka šobrīd grūtības sagādā farmakoloģijas daudzveidība - ir milzum daudz zāļu firmu, un katra no tām piedāvā savus medicīniskos preparātus. Nopietnu saslimšanu gadījumos Valentīna atzīst klasiskās medicīnas priekšrocības. Taču viņas uzskats ir, ka iedzīvotāji šodien par maz domā par profilaksi. Kad slimība jau klāt vai pat ielaista, daudz kas ir nokavēts un par vēlu. Arī ārsti nav visspēcīgi. Tāpēc ļoti svarīga, viņasprāt, ir izsargāšanās, imunitātes stiprināšana, slimības neielaišana organismā. Valentīnas padoms: "Cilvēkam dzīvē jāievēro trīs lietas. Pirmais – pareiza un laba ēšana. Naudas gan katram ir tik, cik ir, taču iespēju robežās vajadzētu izvairīties no pārtikas ar E vielu klātbūtni. Otrkārt – jābūt mājoklim, kur cilvēks labi jūtas un var izvērsties. Treškārt – vajag iet uz pirti un kārtīgi mazgāties. Visu to vēl varētu papildināt ar vēlējumu būt labestīgiem un atsaucīgiem. Un vēl viena lieta – nekrājiet mantu, cilvēkam tās nevajag tik daudz, kā mēs dažkārt domājam!"

Dzimtas spēks

Valentīnai plecos cienījama gadu nasta. Apbrīnojami, viņa joprojām ir izturīga. Mēnesi vairākas reizes, lai kādi arī laika apstākļi, Valentīna ar autobusu brauc no Rīgas uz Balviem un tālāk kājām iet uz savu īpašumu. Vai tas būtu nezūdošais, jau bērniībā iedotais dzimtas spēks, kas visu mūžu viņu sargā? Valentīna atceras, kā, būdamā maza meitene, droši staigājusi uz skolu cauri mežam. Ne reizi vien tuvumā redzēti vilki, lapsas vai čūskas, taču nekas sliktas ar meiteni nav noticis, neviens zvērs viņai nav tuvojies. Tagad viņa spriež, vai tikai tas nebija vectēva dotais spēks, kurš prata ārstēt rozi un vēl citādi palīdzēt gan ļaudīm, gan mājdzīvniekiem, pie viena sargājot arī pašu bērnus. Mātes tēvs nodzīvoja bagātīgu mūžu – ilgāk par 90 gadiem. Valentīna atceras, ka vectēvs arī viņu iemācījis ārstēt rozi, un vienu reizi jaunietai

Foto - M. Sprudzāne

Dzimtajā pusē. Valentīna priekšroku dod aktīvam darbam svaigā gaisā, jo kustības ir pirmais, kas cilvēku uztur pie veselības un dzīvības. Brīvajā laikā viņa daudz lasa garīga satura literatūru.

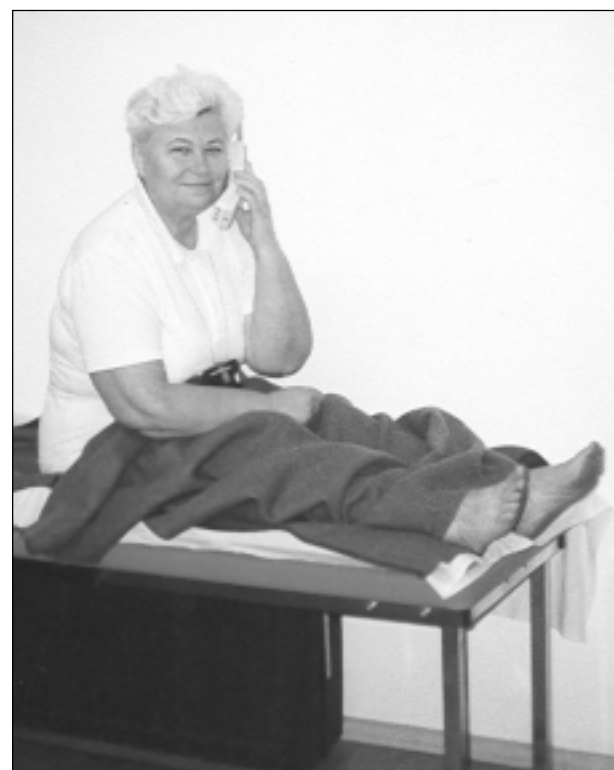

Foto - no personīgā arhīva

Dežūrā. Mirklis no Valentīnas darba ikdienas, strādājot par dežūrārsti Rīgas lidostā.

tas izdevies. Pēc tam, studējama medicīnu augstskolā, Valentīna vectēva gudrību gan pazaudējusi.

Paliek atmiņas

Valentīna savu dzīvi salīdzina ar lidojumu kosmosā. Rīgā, ienākot inteliģentu ārstu ģimenē, viņa aizvadījusi jau 58 gadus. Tiesa, fotobildes uzdzen arī skumjas – mīļo un labestīgo cilvēku šaisaulē vairs nav. Bet kādreiz taču bija, un atmiņas ir dzīvas.

Lappusi sagatavoja M. Sprudzāne

Īsumā

Kā mēs braucām Briseli lūkoties

Foto - no personīgā arhīva

Briseles apmeklējuma laikā. Balvu Valsts ģimnāzijas grupa Eiropas Parlamentā.

Balvu Valsts ģimnāzijas audzēkņi divus pēdējos gadus veiksmīgi startēja Andreja Egliša Dzejas svētku skatuves runas konkursos. Alina Saveļjeva un Kristīne Ercika ieguva 3.vietu valstī 2010. gada finālskatē Rīgā, bet Andris Kajiņš izcīnīja iespēju startēt 2011.gada finālā Daugavpilī un ieguva 2.vietu valstī. Balvā – Eiropas konservatīvo un reformistu grupas apmaksāts trīs dienu ceļojums uz Briseli, iepazīšanās ar Eiropas Parlamenta darbu, tikšanās ar LNNK/TB deputātu parlamentā Robertu Zīli, Beļģijas galvaspilsētas apskate.

Eiropas Parlamenta apmeklējumu un semināru nodaļas vadītāja Laura Zandersone skolēnus iepazīstināja ar EP darbu, sīkāk pakavējās pie Latvijas 8 deputātu darbības savās nodaļās, iepazīstināja ar parlamenta kalendāru. No politisko grupu sanāksmes sagaidījām arī Robertu Zīli, kurš labprāt atbildēja uz skolēnu jautājumiem, izrādīja sēžu zāli un fotografējās kopā ar konkursantiem. Viņam uzdāvinājām materiālu par Balvu novadu. Kopā no novada bijām pieci pārstāvji, arī es - runas prasmes pulciņa skolotāja Ilga Oplucāne un skatuves runas konkursa dalībniece Dagne Striķe no Tilžas vidusskolas. Tā kā mums bija iespēja iepazīt pilsētu pusotru dienu, izvēlējāmies apskatīt moderno, pirms diviem gadiem atvērto Magrita muzeju, kas atklāts par godu slavenajam beļģu sirreālistam Renē Magritam, kā arī izbaudīt dažādu mūzikas instrumentu skanējumu Mūzikas instrumentu muzejā. Pirmo reizi kopā izstādīti 250 Magrita darbi un arhīva materiāli. Renē Magrits uzskatīts par visietekmīgāko beļģu 20.gadsimta gleznotāju.

Briseles centra skaistāko daļu veido vecpilsēta un karaliskais kvartāls. Brisele dibināta 580.gadā. Broeksele nozīmē 'ciemats uz purva'. 14.gadsimtā uzceltas otrā līmeņa pilsētas sienas, tā pilsētai radās piecstūra forma, kāda ir arī tagad. Briseles vecpilsētas ieliņu izvietojumam ir īpatnēja struktūra, kvartāli nav regulāri - ejot vienā virzienā, var nonākt pavisam citā malā, nekā domāts. Ar mums tieši tā arī notika - vēlēdamies nonākt Grand Place laukumā, attapāmies pie Tiesu pils pavisam citā Briseles pusē. Bet, ja karte ir rokā un mēle mutē, tad jebkura situācija ir labojama. Rīgā atgriezīties ar lidmašīnu un vēl paspējām uz pasakas "Sudraba slidas" pirmizrādi Nacionālajā teātrī, kur galveno - Grēteles lomu atveido mūsu ģimnāzijas bijušā audzēkne, jaunā aktrise Sanīta Pušpūre.

I.Oplucāne

Rakstnieka daiļradi iepazīst caur pasakām

Žiguru pamatskolas bibliotekāres pienākumu izpildītāja, sākumskolas skolotāja Biruta Kuzmane stāsta, ka Žiguru pamatskolas 3. - 4.klašu skolēni novembrī lasīja latviešu rakstnieka Ērika Kūļa pasakas par rūķiem un centās iejusties rūķēnu pasaku pasaulē. Savu radošumu un čaklumu skolēni atklāja zīmējumos, domrakstos un dzejolišos. Tos varēja aplūkot bibliotēkā, skolēnu radošo darbu izstādē. 9.decembrī skolēnus bibliotekāre aicināja kopīgā ceļojumā uz "Rūķēnu pasaku pasauli". Ceļojums sākās ar īsu skolēnu stāstījumu par rakstnieku Ēriku Kūli un viņa daiļradi. Pasākums kļuva vēl interesantāks, kad ieradās ciemos rūķīši no pasakām. Rūķi pastāstīja par sevi, atcerējās interesantākos piedzīvojumus, akcentējot kādu vērtīgu padomu vai atziņu.

Pasākums

Dzejoļi mijās ar dziesmām

Balvu Centrālajā bibliotēkā aizvadītā trešdienā notika tikšanās ar dzejnieku Uldi Ausekli un dziesmiņnieku Uldi Fridrihsonu. "Laiks bērniem" un "Laiks pieaugušajiem" bija piepildīts, jo ieguva ne tikai klausītāji un skatītāji, bet arī paši mākslinieki.

Dzejnieks Uldis Auseklis izdevis daudzus dzejoļu krājumus gan bērniem, gan pieaugušajiem, tulkojis arī krievu dzejnieku darbus. Viens no galvenajiem U.Ausekļa dzejoļu varoņiem ir runcis Francis, kas īpaši patika Balvu pamatskolas un Balvu Amatniecības vidusskolas pasākuma apmeklētājiem. Daudzus U.Ausekļa dzejoļus dziesmām izmantojis komponists Uldis Fridrihsons, kurš dzied ģitāras pavadījumā. U.Auseklis par dzejas rakstīšanu ir teicis: "Dzejoļus rakstīt ir atbildīgs darbs. Esmu pateicīgs vietām un stundām, kas dāvājušas man dzejoļus. Ir vietas, kuras tev uztic savas gaismas spēles, savus putnus, savu vientulību, debesis, puķes, nojautas vai ūdeni māla krūzē un dāvā steidzīgus, bet labus un radošus mirkļus."

Foto - Z.Logina

Tikšanās laikā bibliotēkā. Dzejnieks un grāmatu izdevējs Uldis Auseklis (no kreisās) ir viens no populārākajiem bērnu autoriem Latvijā. Savukārt Uldis Fridrihsons ar savām dziesmām un ģitāras spēli ļāva labāk izprast dzejnieka bagāto emociju pasauli.

Daudzi U.Ausekļa dzejoļi tapuši Viļakas novada Šķilbēnu muižā, kur viņš nereti pavada brīvo laiku, bet par savu dzīvesvietu dzejnieks sauc Pārdaugavu. U.Auseklis neslēpa, ka viņam jau jātrenē atmiņa un dzeja jālasa no galvas, kas septiņdesmitgadīgam vīram ir ļoti svarīgi. Dzejnieks pirmos dzejoļus uzrakstījis jau 15 gadu vecumā, un nu viņa kon-

tā jau ir ap 30 grāmatu. Viņam pieder grāmatu apgāds "Garā pupa", kurā dzejnieks izdevis arī savas jaunākās grāmatas "Ja nebūtu Ziemassvētku, es tos izdomātu" un "Runcis Francis jeb pasaule sēd uz velosipēda".

Interesanti, ka šogad abu mākslinieku tandēms pie saviem faniem visā Latvijā viesojies vairāk nekā 140 vietās.

Projekts

Redz un jūt ar sirdi

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Labklājības ministrija sadarbībā ar Latvijas Neredzīgo biedrību līdz 2013.gada 31.augustam īsteno Eiropas Sociālā fonda un Latvijas valsts finansētā projekta Nr. 1DP/1.4.1.2.2./09/PIA/NVA/002 "Sociālās rehabilitācijas pakalpojumu attīstība personām ar redzes traucējumiem Latvijā" motivācijas un sociālās rehabilitācijas programmas.

Pateicoties šim projektam, daudzi cilvēki ieguvuši dzīvesprieku, jo tā aktivitātes mazina sociālās atstumtības riska grupas - cilvēku ar redzes traucējumiem - sociālo izolētību, sekmē šīs mērķgrupas izglītības un nodarbinātības līmeņa paaugstināšanos nākotnē.

Balvu Kultūras un atpūtas centrā notika prezentācijas pasākums Ziemassvētku noskaņās - muzikāli literāra kompozīcija "Redzēt ar sirdi".

"Adventes laiks, Ziemassvētki - tas ir Klusuma, Mīlestības un Piedošanas laiks. Tas ir laiks, kad cilvēks pārdomā, kā viņš dzīvojis šo gadu, ko paveicis, ko ieguvis. Tas ir laiks, kad mēs atceramies savus paziņas, draugus, kolēģus, sadarbības partnerus, veltot viņiem laba vēlējumus, daloties pateicībā par kopīgi paveikto. Arī mēs, Eiropas Sociālā fonda un Latvijas valsts finansētā Labklājības ministrijas sadarbībā ar Latvijas Neredzīgo biedrību projekta "Sociālās rehabilitācijas pakalpojumu attīstība personām ar redzes traucējumiem Latvijā" Balvu Teritoriālās organizācijas darba grupa un mērķgrupas klienti, esam jūs šodien aicinājuši kopā, lai pateiktu paldies, daloties savā mīlestībā," teica Balvu teritoriālās organizācijas projekta vietējā koordinatore Ineta Štokne. "Paldies mēs sakām Balvu novada domes izpilddirektorei Intai Kaļvai par izpratni un patiesu ieinteresētību

Foto - Z.Logina

Literāri muzikālā uzveduma "Redzēt ar sirdi" dalībnieki. Astra Ločmele - Ambarova, kura uzvedumā spēlēja ģitāru un dzied, saka, ka ļoti daudz ieguldījuši paši aktieri, meklējot un mācoties sev tuvu dzeju. "Šādi emocionāli mirkļi ir vajadzīgi, tie dod spēku iet tālāk," saka A.Ločmele-Ambarova. Gaļina Gruziņa visu vārdā par ieguvumu saka paldies režisorei Vairai Resnei, bet Biruta Nagle piebilst, ka pēc teātra mēģinājumiem ir dzīvesprieks visai nedēļai. Nikolajs Fjodorovs, kurš uz Balviem brauc no Alūksnes, atzīst, ka centība atmaksājas, bet Juris un Rita Ločmeļi visiem vēl sirds sapņu piepildījumu.

darboties, radot iespējas cilvēkiem uzlabot dzīves kvalitāti. Paldies! Paldies mēs sakām Balvu Kultūras un atpūtas centra vadītājai Anitai Strāpcānei un viņas komandai par atbalstu, palīdzību, atvērtību un atsaucību, palīdzot mums realizēt idejas un vēlmes, daloties ar mums - savām mājām. Paldies! Paldies arī Alūksnes novada Sociālā dienesta darbiniekiem, vadītājai Regīnai Kalniņai, vadītājas vietniecei Vijai Vārtukapteinei par mīlestību. Par ieinteresētību darīt un dāvēt iespējas līdzcīvēkiem darboties, būt vajadzīgiem. Paldies par mieru un drošības sajūtu. Paldies par uguntiņu kamīnā ceturtdienas rītās! Paldies!

Paldies visiem klātesošajiem radiem, draugiem, paziņām, kolēģiem, esošajiem un nākamajiem sadarbības partneriem. Paldies par to, ka esat kopā ar mums šajā brīnumainajā Ziemassvētku gaidīšanas laikā un mēs varam dalīties savā pateicībā par dāvāto iespēju pilnveidoties. Kā dāvanu Jums sniegsim savu sirds darbu - muzikāli literāro kompozīciju "Redzēt ar sirdi". Lai priecīgs un skaists, mīlestības un sirds siltuma pilns Jums un Jūsu mīļajiem šis svētais Ziemassvētku laiks!" vēlēja I.Štokne.

* Apmaksāts

Lappusi sagatavoja Z.Logina

Pieredze

Siltina, neņemot kredītu

Pagaidām Balvos nav realizēts neviens daudzdzīvokļu mājas siltināšanas projekts, piesaistot šim nolūkam piešķirto Eiropas naudu. Par iemesliem, kāpēc tā noticis, sprieda arī nesen notikušajā Balvu daudzdzīvokļu namu vecāko sanāksmē. Viens no namu pārvaldniekiem, kurš uzskata, ka siltināšanu daudz efektīvāk un ekonomiskāk var veikt, izmantojot mājas apsaimniekošanai uzkrātos līdzekļus, ir Vidzemes ielas 22. nama pārvaldnieks Igors Baikovs.

I. Baikovs uzskata, ka komunālo maksājumu samazināšanai jāmeklē visekonomiskākie ceļi un nosiltināt māju var arī, neizmantojot milzīgus banku kredītus. Viņš pārliecināts, ka 51 cm biežajām mājas sienām nav nepieciešama siltināšana, jo rēķinus par apkuri var samazināt, nomainot logus, ārdurvis, jumtu un nosiltinot apkures sistēmu. To visu, izņemot jumta remontu, var izdarīt bez lieliem bankas kredītiem, kā arī nepārmaksājot firmām par darbu. Tādēļ ar pašvaldības aģentūras "San - Tex" speciālistu atbalstu, remontdarbus Vidzemes ielas 22. mājā I. Baikovs veica paša spēkiem. Trīs gados, kopš ievēlēts par mājas vecāko, viņš nomainījis trīs izpuvušos pagrabstāva logus, uzbūvējis piecas lietus ūdeni aizturošas betona apmales pie pagrabstāva logiem, pilnībā demontējis veco un nosiltinājis jauno siltummezglu pagrabstāvā, nomainījis visus apkures sistēmas krānus un aukstā ūdens stāvvadus, kā arī nosiltinājis visas karstā ūdens caurules. Pie trīs gados izdarītajiem mājas labiekārtošanas darbiem pieskaitāmas arī saremontētās jumta notekas, sadales skapja elektrisko slēdžu nomainīšana no parastajiem uz automātiskajiem, katrā kāpņu telpā uzstādītie automātiskie elektriskie releji, kā arī kustības sensori pie mājas ārdurvīm un pēc "San - Tex" rekomendācijas iznīcinātās vinstīgas, kas bojāja mājas pamatus. Atlicis nomainīt ārdurvis un logus kāpņu telpās, kā arī nama jumtu un pabeigt pagrabu logu un betona apmaļu nomainīšanu. "Lai lemtu par šiem darbiem, jāsasauc iedzīvotāju sapulce. Jumta izmaksas būs visdārgākās, tādēļ bez bankas kredīta diemžēl neiztikt," spriež mājas pārvaldnieks.

Nosiltina apkures sistēmu

Problēma, ko, esot mājas pārvaldnieka amatā, nācās risināt vispirms, bija pagrabtelpu sakārtošana, jo tajā pat sausā laikā uzkrājās ūdens. "Agrāk pagrabā nevarēja ieiet bez zābakiem, arī drenāžas akas bija pārpildītas, jo drenāžas sistēma nestrādāja kā pienākas. Tā kā jumta notekas bija bojātas, pagrabu logi - izpuvuši, bet betona apmales, kas aizsargāja pagrabus no ūdens, sadrupušas, lietus laikā no jumta tekošais ūdens iekļuva pagrabā. Tādēļ 2009. gada decembrī kopā ar *simtlatnieku* brigādi iztīrījām pagrabus un pēc laika pats nomainīju trīs sapuvušos pagrabstāva logus un uzbūvēju piecas jaunas apmales," par mājas sakārtošanas darbiem stāsta I. Baikovs.

Pēc tam mājas vecākais ķērās pie

Rāda jaunus logus. I. Baikovs rāda jaunus pagrabstāva logus, kurus no ārpusē sedz metāla sieti, lai pagrabā nevarētu iekļūt kaķi. Jaunie logi kavē arī lietus ūdens iekļūšanu telpā.

Jaunais siltummezgls. Tā izskatās jaunais, nosiltinātais siltummezgls. Siltumtrases un karstā ūdens vada cauruļu izolācija, ieskaitot darba samaksu, kopumā izmaksāja 414 latus.

siltummezgla sakārtošanas, trīs gadu laikā pilnībā demontējot veco un nosiltinot jauno siltummezglu, nomainot aukstā ūdens stāvvada caurules un nosiltinot siltā ūdens padeves caurules. Turpinot darbus, kas ļautu ekonomēt siltumu un samazināt apkures un karstā ūdens rēķinus, šī gada oktobrī un novembrī mājas pārvaldnieks nodarbojās ar apkures sistēmas un karstā ūdens cauruļu siltumizolācijas atjaunošanu. "Izmantojot "Sanflex" siltumizolācijas materiālu, "Isover" stikla vati, armēšanas sietus un speciālas līmlentes, ar kaimiņa Eventija Zelča palīdzību nosiltinājām visas karstā ūdens caurules," apgalvo mājas vecākais. Izdarītie darbi atspoguļojas arī mājas iedzīvotāju saņemtajos rēķinos. "Ūdens pārreķina koeficients no 0,2 pēdējos divos mēnešos samazinājies līdz nullei. Samazinājies arī maksa par siltumu," rādot decembrī saņemtos komunālo pakalpojumu rēķinus, stāsta I. Baikovs.

Saņem minimālo samaksu

Lai ekonomētu mājas iedzīvotāju iemaksāto apsaimniekošanas maksu, vairumu darbu I. Baikovs veica paša spēkiem. Šo lēmumu mājas iedzīvotāju kopsapulcē atbalstīja 22 no mājā esošajiem 27 dzīvokļiem. "Es, protams, neesmu altruists. Par savu darbu, ko darīju no pamatdarba brīvā laikā, atņēmu to savai ģimenei, saņemu minimālo samaksu, ko noteica p/a "San - Tex". Uzskatu, ka tas jāva iekonomēt, jo "San - Tex" brigādes nodarbināšana

izmaksātu daudz dārgāk. Turklāt pats dzīvoju šajā mājā, tādēļ esmu ieinteresēts, lai komunālie rēķini būtu mazāki," savu viedokli pauž mājas vecākais. Visus paveiktos darbus uzraudzīja p/a "San - Tex" speciālisti. "Protams, bez viņu atbalsta un palīdzības es neko nepaveiktu. Īpašu pateicību esmu parādā Kasparam Bikaviņam, UlDIM Sprudzānam un Aivaram Začestam, kā arī santehniķim Ērikam Līcītim. Palīdzīgu roku sniedza arī kaimiņi Eventijs Zelčs, Jānis Supe, Tekla Pode un Viktors Razgulovs," stāsta I. Baikovs.

Vidzemes ielas 22. nama vecākais neslēpj, ka dažus mājas iedzīvotājus satrauc, ka pagrabā zālē viņa sieva šobrīd nodarbojas ar uzņēmējdarbību. "Šī zāle joprojām ir mājas kopīpašums, ar iedzīvotāju kopsapulces lēmumu sieva to tikai nomā. Zāles telpas agrāk nevienam nebija vajadzīgas, bez logiem un durvīm. Paši par savu naudu tās izremontējām un par pašu ievilkto ūdenspadevi un elektrību maksājam saskaņā ar tur uzstādīto ūdens un elektrības skaitītāju rādītājiem, maksājam arī apsaimniekošanas maksu. Tā kā apkures radiatoru tur nav, bet siltums nāk no stāvvadiem, par šīm telpām maksājam arī 5% no apkures maksas," skaidro mājas vecākais.

I. Baikovs atgādina, ka viens pats mājas pārvaldnieks nevar atrisināt visas problēmas, tādēļ pašiem iedzīvotājiem būtu aktīvāk jāpiedalās mājas apsaimniekošanā. "Piemēram, uz septembrī sasaukto mājas sakopšanas talku ieradās tikai 9 cilvēki, ieskaitot manu ģimenei, kaut gan paziņojumu izliku jau pirms divām nedēļām," secina I. Baikovs.

Īsumā

Samazinās bezdarba pabalstu saņēmēju skaits

Šobrīd Nodarbinātības Valsts aģentūras Balvu filiālē reģistrēti 3061 bezdarbnieks. Bezdarbnieku vidējais skaits pēdējā gada laikā valstī bijis 152 752, bet Balvu filiālē šajā laikā reģistrēti 3236 bezdarbnieki.

Pēc Valsts Sociālās apdrošināšanas aģentūras datiem samazinās to bezdarbnieku skaits, kuri saņem bezdarba pabalstu. 2011. gada janvārī pabalstu saņēma 82 000, bet jūnijā vairs tikai 63 000 bezdarbnieku. Šī gada 1. oktobrī bezdarbnieku skaits valstī, kas saņēma bezdarba pabalstus, bija 30 312 jeb 23%, savukārt Balvu filiālē procentuālais samērs bija vēl zemāks, jo pabalstus saņēma tikai 334 jeb 11% no visiem tajā brīdī reģistrētajiem bezdarbniekiem.

Nākamgad valsts iecerējusi uz bezdarbnieku pabalstu izmaksām ietaupīt 17 miljonus latu, kas būs iespējams bezdarbnieku kontingenta maiņas dēļ.

Nodarbinātības Valsts aģentūras Balvu filiāles vadītāja S. Kindzule atgādina, ka šobrīd notiek gatavošanās jauna nodarbinātības pasākuma "Algotie sabiedriskie pagaidu darbi" ieviešanai. Pasākums paredzēts personām, kuras nesaņem bezdarbnieka pabalstu un atrodas NVA uzskaitē ilgāk par 6 mēnešiem. NVA Balvu filiālē ilgāk par pusgadu uzskaitē atrodas 78% no visiem reģistrētajiem bezdarbniekiem. "Iespējams, pasākums sāksies jau nākamā gada janvāra beigās," saka S. Kindzule.

Saskaitīta ziedojumu summa

5. decembrī Latvijas Bērnu fonda Balvu nodaļas koordinatore Ilzes Andžas un Balvu veikala "top!" vadītājas Lienes Plešas klātbūtnē notika Latvijas bērnu fonda ziedojumu kastītes inkasācija. Visu gadu Balvu iedzīvotājiem un pilsētas ciemiņiem bija iespēja ziedot naudu bērnu ar īpašām vajadzībām vasaras nometņu organizēšanai. Šogad ziedojumos savākti 777 lati un 54 santīmi. Lielākā ziedojumu summa, kopš kastītes uzstādīšanas 2005. gada 6. aprīlī, savākta 2008. gadā, kad bērniem ar īpašām vajadzībām Balvu puses iedzīvotāji saziedoja 1041 latu un 69 santīmus. "Latvijas Bērnu fonda vārdā izsaku sirsnīgu pateicību visiem ziedotājiem, kā arī veikalu "top!" tikla vadībai un Balvu "top!" veikala kolektīvam par atsaucību ziedojumu vākšanā un glabāšanā. Ceram uz Jūsu atbalstu arī šīs sestdienas, 17. decembra, Latvijas Bērnu fonda un Latvijas televīzijas akcijā "Nepaej garām!", kurā ziedojumus vāks vardarbībā cietušo bērnu rehabilitācijas pasākumiem. Lai skaists Ziemassvētku brīnuma gaidīšanas laiks visiem labas gribas cilvēkiem," novēl I. Andža.

Lūko pieredzi Valmierā

Lai iepazītos ar kaimiņnovada biznesa inkubatora darbību, struktūru, pārvaldīšanu un jauno uzņēmēju piesaistīšanas metodiku, pagājušajā nedēļā Balvu novada pašvaldības delegācija, kuras sastāvā bija novada domes priekšsēdētāja vietniece Ināra Ņikuļina, Būvvaldes vadītāja Žanete Mārtuža, Balvu Novada muzeja vadītāja Iveta Supe, Informācijas sistēmu menedžmenta augstskolas praktikante Renāte Preimane, novada uzņēmējdarbības padomes vadītājs Ģirts Teilāns un pašvaldības aģentūras "Ziemeļlatgales biznesa centrs" direktors Viktors Šļunčevs apmeklēja Valmieras Biznesa un inovāciju inkubatoru. Atšķirībā no Balviem, Valmieras Biznesa un inovāciju inkubatorā, kurā šobrīd strādā 46 uzņēmumi, darboties gribētāju netrūkst, un trīs reizes gadā notiek pretendentu atlase, kurā ar savu vērtējumu piedalās arī vietējā pašvaldība.

Ekspresintervija

Rakstītu par skolu un mīlestību

ILONA STEPĀNE, Bērzpils vidusskolas direktore

Ar ko sākas Jūsu diena?

-Ar solījumu sev, ka vakarā gulēt iešu savlaikus.

Par ko šajā dzīvē esat pārliecināta?

-Par to, ka viss ātri mainās un ka cilvēks nevar būt pārliecināts ne par ko.

Kas Jūs iedvesmo?

-Enerģiski cilvēki un citu panākumi.

Kādas puķes aug podos uz Jūsu virtuves palodzēm?

-Vientulīga, bet ziedoša alpu vijolīte.

Kā darāt košāku šo pelēko laiku?

-Apvelku košāku apģērbu. Vakaros iedvedu krāsainu sveci. Bet tā kā daudz strādāju, pelēko laiku nepamanu.

Ja rakstītu grāmatu, par ko tā būtu?

-Par skolu un dzīvi tajā, jo neko citu tik labi nepārzinu. Par visām reformām, krīzēm un to ietekmi uz cilvēku dzīvi. Bet, lai grāmatu pirktu, tad noteikti arī par mīlestību. Grāmata būtu ar laimīgām beigām, jo tādas gaida visi lasītāji.

Ko darāt, lai justos labi?

-Skatos filmas, kas aizrauj un liek aizmirst par savām problēmām, liek just līdzīgu varoņiem. Un kas gan ir manas problēmas, salīdzinot ar filmu varoņu pamatīgajiem pārdzīvojumiem?!

Kādos brīžos izbaudāt māju sajūtu?

-Tad, kad mājās ir gan meita, gan vīrs. Kad ārā ir vējš, putenis vai lietus un nekur nav jāiet vai jābrauc. Īpaša mājas sajūta rodas piektdienas vakaros, jo priekšā divas brīvas dienas!

Kā lutināt sevi, meitu un vīru?

-Esam kopā. Kaut kur kopā aizbraucam.

Ko lūgtu vēstulē Ziemassvētku vecītim?

-Naftas urbumu vai zelta atradni Latvijai, vai lielu, milzīgu ražotni, lai atrisinātos visas naudas problēmas un cilvēki būtu priecīgāki, laimīgāki un nebauptu projām.

Kā izpaužas Jūsu fiziskās aktivitātes?

-Jūtu līdz visiem savas skolas sportistiem. Šad un tad pamanu un izmantoju istabas stūri noslēpušos trenāžieri. Vasarā peldu un darbojos dārzā. Esot Krišjānos, vakaros reizēm dodos pāris stundu garās pastaigās.

Ko darāt, lai nesaslīmtu?

-Nedomāju par to, ka varētu saslimt, nepieļauju tādu domu, tāpēc slimībām kļūstu neinteresanta.

Kas Jums vislabāk garšo?

-Tie ir noteikti cilvēku gatavoti ēdieni, es teiktu - viņu firmas ēdieni. Vīram sanāk brīnišķīgi šašliki, un vīramāte gatavo brīnumainus sautētus, skābus kāpostus. Mana mamma cepa neatkarīgas kartupeļu pankūkas, tādas nesanāk nevienam citam!

Kas vienmēr ir Jūsu ledusskapī?

-Kādi pašas gatavoti konservi, jo daži no tiem jātur aukstumā, pārējais ledusskapja saturs regulāri mainās.

Ko gatavotu, ja piedalītos TV raidījumā "Gandrīz ideālas vakariņas"?

-Tā kā ļoti patīk ceļot, noteikti censtos iegūt galveno balvu. Ar svešzemju ēdieniem neaizraujos, tāpēc gatavotu vakariņas, kādas parasti ir manās dzimšanas dienas svinībās - isti latviskus ēdienus.

Dzīve laukos – aicinājums

Katrs cilvēks piedzimst savā laikā un vietā. Ar savu likteni. Lai mācītos, gūtu pieredzi, mainītos... Ne visi, šķiet, apzinās, ka laiks ir bagātība, ka atvēlētajā mūžā tik daudz jāizdara sev, apkārtējiem cilvēkiem un pasaulei kopumā. Ar attieksmi, domām, vārdiem, darbiem... Ar vēlmi darboties, nevis ļauties dzīves straumei. Reti gadās sastapt cilvēkus, kuri apzinās savu misiju, kuri nepadodas grūtībām, nenolaiž rokas, bet iet un dara. Lai nebūtu jālūdz pabalsti iztikai, lai nejustos kā nabags un parādnieks. Īpaši laukos, šķiet, dzīves virzītājspēks ir sievietes. Viņas spēcīgi velk dzīves vāgus un nekurn, ja kādreiz jāskalda malka, jāmēž kūts un jādara citi smagie lauku darbi. To dara ne tikai vientuļās sievietes, bet arī tās, kurām ir vīri. Jo vīrieši, kā zinām, mēdz būt dažādi – cits sagādās apstākļus, lai atvieglotu sievietes dzīvi, bet cits tik lūkosies, kur grādīgo sameklēt un *pudeles brālī* atrast, lai vieglāk un jautrāk, lai mazāk darba un atbildības, tā sakot, gan jau tā sieva visu izdarīs pati. Nekas, ka paburkšķēs, jo tiem, kam dvinga galvā, vārdi nesasniedz ausis un kur gan vēl sirdsapziņu, no kuras palikušas vien atmiņas.

Tomēr šoreiz par citu stāstu. Par cilvēku, kurš strādā un nav pazaudējis savu būtību, nav ļāvies kārdinājumiem, kuri mūsdienās izposta dzīvi tik daudziem ļaudīm. Rugāju pagasta Zeltiņu ciemā savās dzimtas mājās dzīvo un strādā JĀNIS ZONNE. Pēc profesijas un sirds aicinājuma viņš ir bitenieks, tomēr šī nodarbe pēdējos gados ir vairāk kā vaļasprieks, nevis darbs un iztika. Lielāko dienas daļu Jānis pavada, rūpējoties par slaucamajām govīm, jaunlopiem un zīdītājgovīm. Viņa saimniecībā ar skaisto nosaukumu "Cīruliši" aktuāla ir gan piena, gan gaļas lopkopība. Tas tāpēc, lai būtu drošāka saimniekošana un bankas kontā regulāri ienāktu nauda.

Sāka ar trim govīm

"Cīrulišos" Jānis apstrādā 100,24 ha zemes, no kuriem aptuveni puse ir īpašumā. Saimniecībā kopskaitā pašlaik mīt 54 liellopi: 17 zīdītājgovis, 11 slaucamas govis, vaislas bullis un jaunlopi. Bet sākās viss 1992.gadā, kad pēc kolhozu un sovhozu likvidēšanas vajadzēja domāt, kā dzīvot tālāk. Pirmajā saimniekošanas gadā bija tikai 3 slaucamas govis, tad saimnieks iesaistījās projektos, iegādājās slaukšanas iekārtu, sienu presi, pļaujmašīnu, paplašināja ganāmpulku.

2000.gadā viņš iesaistījās bioloģiskajā saimniekošanā, sāka saņemt subsīdijas par bitēm un liellopiem. Zīdītājgovis sāka audzēt 2004.gadā. Jānis pārzina gaļas lopu šķirnes, zina stāstīt par to plusiem un mīnusiem. Saimniecības aplokos lielākoties ganās dažādu šķirņu krustojumi, jo nav vienas ideālās šķirnes, izvēli ietekmē arī lopu realizācijas iespējas. Šogad saimnieks iesniedza projektu jauna traktora iegādei. Darbos ar traktoru dažreiz palīdz brālis, vasarā pie siena sagatavošanas atsaucīgi un izpalīdzīgi ir arī citi novada zemnieki. "Ja ir laiks, pats pļauju un presēju sienu," saka saimnieks. Pienu pārdod uzņēmumam "Linda", zīdītājlopus - vai nu zemniekiem, vai ved uz izsoļu namu. Tur noteikts jaunlopa svars - svarīgi, lai tas nepārsniedz 300 kg. Jānis ar gadiem tiktāl *piešāvis aci*, ka var noteikt aptuveno dzīvnieka svaru bez svēršanas un mērīšanas. Ne visus dzīvniekus izdodas pieradināt pie rokām - cits nāk klāt labprāt, cits turas pa gabalu. Un saimnieks tiem necenšas uzbāzties ar savu uzmanību. Viņš respektē gan dzīvnieku, gan cilvēku izvēli. Un stāsta par paša izveles iespējām. Viņam, tāpat kā ikvienam no mums, jaunībā bija izvēle - doties uz pilsētu vai saimniekot laukos. Priekšroku deva laukiem, jo pilsētas dzīve nekad nav vilinājusi. Šeit ir dzimtā vieta, vecāku iekoptās mājas, ik uz soļa dabas klātbūtne. Uz jautājumu, kā izdevies neaizrauties ar alkoholu, Jānis atzīst, ka arī tā ir paša izvēle. Cilvēkam nevar uzspiest to, ko viņš nevēlas. Un nevajag domāt, ka cilvēks strādā tikai tad, kad viņam ir ģimene. Jānis saimnieko viens, mamma piepalīdz vien mājas soli apdarīt.

Strādā bez brīvdienām

Ikdiena lauku mājās ar tik lielu apstrādājamo zemes platību un lopu skaitu nav viegla. Tomēr saimnieks nesūdzas un nevienu nevaino. Viņš tikai nosaka: "Problēmas bija un būs. Par tām negribas runāt." Katrs rīts sākas ar govju slaukšanu, barošanu, dzirdīšanu... Un tā ik dienu bez brīvdienām un atpūtas. Vakaros Jānis noskatās televīzijas ziņas, kādu filmu, dažreiz informācijas iegūšanai un izklaidei izmanto internetu. Citām izklaidēm neatliek laika. Viņš pieradis pie darba ritma, kas dominē lauku sētā. Grūtāk strādāt ziemā, jo tad ir auksti, govīm notiek dzemdības. Ja kādai govij gadās saslimt, piemēram, ir paaugstināta temperatūra vai grūtas dzemdības, palīgā aicina veterināru. Ja problēma nav steidzīga un sarežģīta, saimnieks cenšas to atrisināt paša spēkiem. Ar gadiem iegūta lielāka pieredze un zināšanas saimniekošanā, un pārliecība, ka darbs ir vērtība, ka iesāktais jāturpina.

Optimists pēc dabas

Jānis par sevi nemēdz daudz runāt. Labāk stāsta par darbiem, lauksaimniecību, lopiem, bitēm - lietām, ko pārzina un prot. Nākotnē viņš skatās cerīgi un ar smaidu, jo ir optimists. Ar savu pozitīvo skatu uz cilvēkiem un dzīvi prot iedvesmot arī citus, kuri lūdz padomu vai vienkārši vēlas pārrunāt saimniecības lietas. Par to, ka ar centību un darbu var panākt daudz, viņš pārliecinājies vairāku gadu garumā. Jānim nedz tehniku, nedz lopus neviens nedāvināja, to sagādāja viņš pats. Rosoties savā saimniecībā, gūst dzīves piepildījumu un gandarījumu. Lauku dzīve viņam ir aicinājums, lai arī reizēm nolaižas rokas, Jānis nepadodas, bet iet un dara tālāk. Ne tāpēc, lai citi apbrīnotu, bet gan, lai pats pēc padarītā darba justos labi, kas raksturīgs kārtīgam zemniekam. Lai izdodas!

Nezinu otru tik uzņēmīgu vīrieti novadā, kurš strādātu savā saimniecībā viens pats. Tas, ka lielākoties vīrieši ir zemnieku saimniecību īpašnieki, ir taisnība, tomēr ne jau bez sievu palīdzības viņi strādā. Jānis mērķtiecīgi un veiksmīgi izkopj gaļas liellopu ganāmpulku. Vēlu viņam arī turpmāk ticību savam darbam, naudu un veselību!

SANDRA KAPTEINE, Rugāju novada lauku attīstības speciāliste

Ja runā par saimniekošanu laukos, tad jāatzīst, ka vislielākā nozīme ir cilvēciskajam faktoram, nevis dzimumam. Man vienmēr bijis patīss prieks par cilvēkiem, kuri dzīvo, strādā, neatkarīgi no valdības vai citiem apstākļiem, jo siens un labības lauks mums pašiem vien būs jānovāc. Varam pukstēt par lietu, vēju, sniegu, stipro sauli, kas ir tai brīdi, kad gribam darīt kādu darbu, bet varam tai pašā laikā arī priecāties par to, ka Dievs devis vēl vienu dienu redzēt un izjust vēja plūsmu, sniega baltumu un saules siltumu.

IRĒNA BUKŠA, Latvijas Bioloģiskās lauksaimniecības apvienības padomes locekle

Jānis ir centīgs puisis. No agronomiskā viedokļa viņa bioloģiskajā saimniecībā ievēro un dara visu, lai iegūtu labu ilggadīgo zālāju ražu. Lai arī nākamgad izdodas darbi, veicas Jānim un visiem mūsu lauksaimniekiem!

IMANTS KĀRKLINŠ, agronomis

vai pārbaudījums

Foto - A. Kirsanovs

Paša roku darbs. Bišu māju izgatavoja pats saimnieks, jo rūpējas par bitēm, kas ir viņa sirds lieta. Arī bišu kodieni nav šķērslis, lai turpinātu darboties dravā. Par to, kāpēc izvēlējās bitenieka profesiju, viņš vienkārši, bet ar sirds siltumu atzīst, ka biškopība patīk. Iespējams, tāpēc, ka arī tēvs nodarbojās ar biškopību. Jānim šobrīd ir 10 bišu saimes, kas izņemtas līdz nākamajai medus vākšanas sezonai.

Foto - A. Kirsanovs

Aplokā. Gaļas lopī, kamēr vēl zeme nav sasalusi, dzīvo aplokā dienu un nakti, bet piens govis izlaiž pastaigāties laukā tikai dienas vidū. Vaislas bullis Griezis (attēlā) savu laiku saimniecībā nokalpojīs - to drīzumā plānots pārdot. Vietā jau iegādāts jauns Šarolē šķirnes bullis.

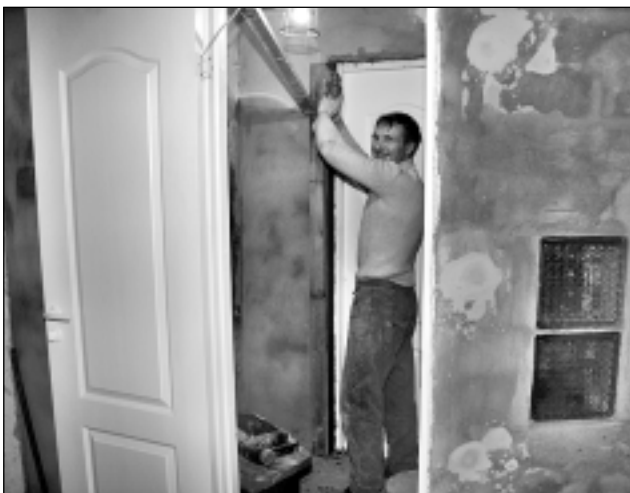

Foto - A. Kirsanovs

Būs telpa labierīcībām. Pašlaik Jāņa mājās notiek remonts, jo, lai atvieglotu un uzlabotu dzīvi, lauku mājā viena telpa būs atvēlēta labierīcībām. Par to gādā zināmi un prasmīgi meistari, kuriem saimnieks uzticas, jo šis nav pirmais darbs, ko šajā mājā dara Siļu ģimenes vīriņi.

Foto - A. Socka

Pieredzes braucienā. Jānis (otrais no kreisās) dažreiz atlicina laiku atpūtai un jaunu ideju gūšanai, lai apmeklētu citas saimniecības un vērotu viņu pieredzi. Tādās reizēs var pārrunāt aktualitātes un satikties ar daudziem zemniekiem, arī Romānu ģimeni no Krišjāņu pagasta un Indriķu ģimeni no Rugāju novada.

Foto - A. Kirsanovs

Iegādāti šķirnes lopī. Šogad saimnieks nopirka un atveda no Dagdas novada trīs Limuzīnas šķirnes teles. Tās labprāt mīlojas ar miltiem, kas pirkti no bioloģiskās zemnieku saimniecības "Sābri". Jānis savos laukos graudus neaudzē, zemes platības izmanto ganībām un siena pļaušanai.

Brīvbrīdi sagatavoja A.Socka

CILVĒK ZIŅAS

Atveido gleznu galeriju

Foto - A. Kirsanovs

Pirms nedēļas notikušajā Jauniešu gada balvas pasniegšanas ceremonijā nominēto jauniešu prezentācijas pārsteidza ar bagātīgo izdomu. Piemēram, Balvu Amatniecības vidusskolas 10. klases skolnieci Eliju Raibekazi (foto-vidū), kura saņēma gada balvu par radošu līdzdalību un aktivitāti, skolasbiedrenes un skolotāja Daina Mediniece prezentēja, izmantojot salīdzinājumu ar gleznu galeriju. Katrā no gleznām meitene attēloja vienu no saviem talantiem. Un to ir ne mazums, jo kopš mazotnes Elija pilnveido savu aktiermākslas talantu improvizāciju teātri "Kabitelis", tagad arī Vairas Resnes teātra studijā, glezno, dzied skolas kori, vokālajā ansambli un kori "Ezerkrasts", ir čakla rokdarbiece, darina tērpus skolas modes skatēm, trenējas peldēšanā un labi mācās. Meitenes portrets rotā arī skolas Goda plāksni.

Kur dzīvo Runcis Francis?

Foto - no personīgā arhīva

Balvu Centrālajā bibliotēkā, tiekoties ar dzejnieku Ulđi Ausekli, skolēni gribēja noskaidrot, kur dzīvo grāmatu varonis Runcis Francis. Bērni Runci Franci arī uzzīmēja un lūdza autogrāfus. Izrādās, Runcis Francis tagad dzīvo Vidzemē, netālu no Gaiziņkalna. Viņam ar saimnieci ir neliela priežu baļķu mājiņa ar verandu. Turpat ir mežs, tālumā - ezers, kur pēkšķina pīles un plunkšķinās asari. Tagad Runcim ir savs velosipēds, ar kuru viņš apbraukā skaistākās Latvijas vietas un apciemo savu draudzeni Munci, kura joprojām dzīvo Ķīpsalā. Par viņa piedzīvojumiem var izlasīt jaunajā dzejoļu krājumā "Runcis Francis jeb pasaule sēd uz velosipēda".

Ari dzejnieka kaķis ir ļoti gudrs. "Viņš mierīgi guļ man blakus, bet, tiklīdz es iedomājos, ka gribētos viņu saņurcīt, tas jau aizskrien prom. Jā, kaķi ir ļoti gudri un neatkarīgi dzīvnieki. Mans Rīgas kaķis vienmēr zina, kurā dienā es atbraukšu no laukiem, tad viņš sēž uz palodzes un gaida. Kaķiem nepatīk uzbāzīga mīlestība. Viņi ļauj sevi paglāstīt tikai tad, kad pašiem patīk," stāsta U. Auseklis.

NEDĒĻAS CITĀTS

"Vai tu gribi izskatīties kā savītusi bārbija, vai kā svaiga dāma?"

(No dzirdētā TV raidījumā "Ievas pārvērtības".)

Redakcija atvainojas visiem, kurus "Cilvēkziņas" aizvainojušas vai aizvainos

Atjaunotajai valsts robežsardzei - 20

Motivē padotos priekšzīmīgam dienestam

13.decembrī, Valsts robežsardzes atjaunošanas 20.gadadienā, Ministru prezidents Valdis Dombrovskis pasniedza apbalvojumus Valsts robežsardzes personālam. Par teicamu dienesta uzdevumu izpildi, izrādīto iniciatīvu, personīgo ieguldījumu Valsts robežsardzes attīstībā Latvijas Republikas Ministru prezidenta apbalvojumus saņēma 16 robežsargi, starp viņiem arī Valsts robežsardzes Viļakas pārvaldes Šķilbēnu robežsardzības nodaļas priekšnieks, majors **VOLDEMĀRS ŠAICĀNS**.

Robežsardzē V. Šaicāns dienē kopš 1993. gada, bet Valsts robežsardzes Viļakas pārvaldes Šķilbēnu robežsardzības nodaļas priekšnieks ir kopš 2002. gada.

Kāpēc izvēlējāties dienestu robežsardzē?

-Deviņdesmito gadu sākums bija pārmaiņu laiks ne tikai valsts, bet daudziem arī personīgajā dzīvē. Strādāju Žiguru mežrūpsaimniecībā par virpotāju, taču vairs neredzēju sev izaugsmes iespējas. Tieši tajā laikā notika atlase valsts robežsardzē. Pirms darba MRS dienēju Padomju armijā. Pieredze militārajā jomā motivēja atgriezties dienestā - šoreiz jau kā Latvijas Republikas robežsargam.

Kā veidojās Jūsu karjera?

-Sākumā piecus gadus nostrādāju tehniskā nodrošinājuma daļā, tad gāju mācīties. Pabeidzu viengadīgo robežsargu skolu Rēzeknē, iestājos Policijas akadēmijā. Pabeidzu koledžu, pēc tam turpināju studijas, iegūstot jurista kvalifikāciju. Dienestu turpināju Bērziņu robežsardzības nodaļā kā vecākais inspektors, pēc tam Pededzes robežsardzības nodaļā kā nodaļas priekšnieka vietnieks. Šķilbēnu robežsardzības nodaļā dienestu uzsāku jau kā nodaļas priekšnieks.

Kas robežsardzē mainījies aizvadītajos gados?

-Sāksim ar pašiem robežsargiem, ar viņu izglītību. Robežsargu izglītības līmenis divdesmit gados ir audzis, jo valsts nostāja bija, ka cilvēkiem robežsardzē jābūt izglītotiem. Cilvēki paši gāja vai arī robežsardzē deva viņiem iespēju mācīties, kā, piemēram, man. Ja sākumā cilvēkiem bija tikai vēlētās dienēt robežsargos un nebija attiecīgas izglītības, tagad lielākajai daļai ir atbilstoša izglītība.

Mainījies arī robežsardzes materiāli tehniskais nodrošinājums - ēkas, transports, aprīkojums, formas tērpi. Uzbūvēti novērošanas torņi un jaunas robežsardzības nodaļu ēkas. Bijū aculiecinieks tam, kā robežsardzības nodaļas ēku uzbūvēja Šķilbēnos. Kad atnācu šurp strādāt, tās vēl nebija, jauno ēku atklāja 2003.gadā.

Šķilbēnu robežsardzības nodaļai pastāvīgi ir labi rezultāti likumpārkāpumu atklāšanā. Kas to sekmē?

-Robežsardzības nodaļas priekšnieka uzdevums ir ne tikai plānot, organizēt un vadīt nodaļas dienestu, lielu uzmanību veltot personāla apmācībai, bet arī sadarbībai ar vietējām pašvaldībām un iedzīvotājiem, kuri palīdz atklāt valsts robežas pārkāpējus.

Sākotnēji vietējiem iedzīvotājiem, iespējams, bija viedoklis, ka robežsargi viņiem ir sava veida traucēklis. Tagad iedzīvotāju domas ir mainījušās. Pierobežā dzīvojošie ir sapratuši, ka no kaimiņvalsts pie mums ienāk personas ne ar to labāko reputāciju. Latvijas teritorijā nelikumīgi mēģina iekļūt dažādi likumpārkāpēji, kuri, nav izslēgti, var būt arī bruņoti, kā rezultātā mūsu iedzīvotāji ir apdraudēti. Bija gadījums, kad Latvijā ienāca bruņota persona ar šaujamieroci un nogalināja pie robežas dzīvojošu vīrieti. Tas bija sen, pašos robežsardzes pirmsākumos, bet risks pastāv vienmēr. Tādēļ iedzīvotāji ziņo mums par aizdomīgām personām, ko pamana. Ar vietējo iedzīvotāju palīdzību mēs esam atklājuši ne vienu vien likumpārkāpumu. Cilvēki zina, ka mēs esam šeit, uz vietas, un varam viņus aizsargāt. Tiem, kas nāk pie mums pēc caurlaidēm, piedāvājam arī robežsardzības nodaļas vizitkartī, uz kuras ir mūsu telefonu numuri un e-pasta adrese, aicinot droši zvanīt un informēt mūs. Pie mums bieži ekskursijās brauc skolēni, ir cemojušies etnogrāfiskie ansambļi, robežsardzības nodaļu apmeklējuši Lauku atbalsta dienesta organizēto Lauku dienu dalībnieki.

Kādus likumpārkāpējus robežsargi aiztur visbiežāk?

-Robežsardzē, tāpat kā ceļu satiksmē, likumpārkāpēji dalās dažādās kategorijās - ir gan robežpārkāpēji, gan pierobežas joslas režīma pārkāpēji. Vairāk ir pierobežas joslas režīma

Foto - no personīgā arhīva

Latvijas robežsargs. Valsts robežsardzes Viļakas pārvaldes Šķilbēnu robežsardzības nodaļas priekšnieks, majors Voldemārs Šaicāns.

pārkāpēju - tādu, kuriem, atrodoties pierobežas joslā, nav pasēs, caurlaides. Tie, kas nelikumīgi pārvieto pāri robežai, piemēram, cigaretes, no robežas šķērsošanas cenšas izvairīties, izmantojot citus paņēmienus.

Robežsardzes pārvaldes vadība Šķilbēnu nodaļu uzteic par valsts robežas kontroles līdzekļu un inženiertehniskā aprīkojuma prasmīgu izmantošanu. Pastāstiet, ko tas nozīmē?

-Šķilbēnu robežsardzības nodaļā ir reģistrēts pirmais gadījums Viļakas robežsardzes pārvaldē, kad ar uztveršanas sistēmas aparatūras palīdzību robežsargi spēja aizturēt personas, kuras nelikumīgi pārvietoja cigaretes. Mēs bijām pareizi izplānojuši un uzstādījuši pārvietojamo uztveršanas aparatūru vietā, kur jutām, ka kaut kas notiks. Rezultāts nelika vilties. Cigarešu pārvietotāji paši nebija pārkāpuši robežu. Viņi tās sagaidīja no Krievijas puses un pārvietoja Latvijas teritorijā. Robežas kontroles līdzekļi un inženiertehniskais aprīkojums visās nodaļās ir vienāds. Atkarīgs tikai, cik labi personāls ir apmācīts to izmantot, vai spējam dažādot paņēmienus robežuzraudzības pasākumu realizēšanā.

Vai uz robežas ir atgadīties arī kāds kuriozs?

-Tas notika rudenī, jau diennakts tumšajā laikā. Robežsargi devās pārbaudīt robežu, kad no uztveršanas sistēmas aparatūras pienāca signāls. Uztveršanas aparatūra uz robežas mežā uztvēra kustību. Dežurants deva robežsargiem rīkojumu pārbaudīt, kas notiek šajā teritorijā. Robežsargi aizbrauca, pārbaudīja, taču neko aizdomīgu neatklāja. Robežsargi devās uz citu vietu, bet no uztveršanas sistēmas aparatūras atkal pienāca signāls. Dežurants atkal deva rīkojumu robežsargiem atgriezties jau minētajā teritorijā. Robežsargi atgriezās, pārbaudīja, atkal nekā! Robežsargi devās projām, bet pēc minūtem 15 no uztveršanas sistēmas aparatūras atkal pienāca signāls. Ierodoties notikuma vietā vēlreiz, robežsargi veica detalizētu situācijas izpēti. Robežsardzes suns cilvēka klātbūtni nekonstatēja, taču robežsargi uz kokiem atklāja lūša nagu nospiedumus. Minētajā vietā atradās lūša medību teritorija. Kad robežsargi kārtējo reizi devās tālāk, lūsis savu kārt devās pārbaudīt, vai viņa teritorijā viss ir kārtībā, vai robežsargi nav aiznesuši viņa medījamos dzīvniekus.

Kolēģiem un padotajiem Jūs rādāt paraugu dienesta ētikas normu ievērošanā. Ko par to sakāt pats?

-Robežsargiem ir sava ētikas kodekss, kas nosaka robežsargu uzvedības normas gan dienestā, gan izejot sabiedrībā. Esmu sapratis, ka alkohola lietošana neko labu nedod, vēl jo vairāk smēķēšana, tādēļ pats alkoholu nelietoju, arī nesmēķēju. Jaunajiem, kuri sāk dienēt manā nodaļā, savu nostāju pasaku skaidri un gaiši, un viņi to respektē. Uzskatu, lai prasītu no padotajiem disciplīnu, pašam jābūt disciplinētam.

Ar ko nodarbojaties brīvajā laikā?

-Brīvajā laikā palīdzu vecākiem, arī man pašam ir sava māja, kur vienmēr atrodas kas darāms. Nodarbojos ar biškopiību, patik maksākerēt un pavadīt brīvo laiku ar ģimeni.

Informē robežsardze

Svinīgs pasākums Viļakas pārvaldē

15.decembrī par godu Valsts robežsardzes atjaunošanas 20.gadadienai, Valsts robežsardzes Viļakas pārvaldē notika svinīgs pasākums. Valsts robežsardzes priekšnieks, ģenerālis Normunds Garbars pasniedza apbalvojumus labākajiem robežsargiem. Par teicamu dienesta uzdevumu izpildi, izrādīto iniciatīvu, personīgo ieguldījumu Valsts robežsardzes attīstībā un par godu Valsts robežsardzes atjaunošanas 20.gadadienai ar Valsts robežsardzes **Pateicību** apbalvoti Viļakas pārvaldes Bērziņu robežsardzības nodaļas inspektors, virsniekvietnieks Mārtiņš Savičs; jaunākais inspektors, seržants Jānis Liše; jaunākais inspektors, kaprālis Jevģenijs Sorokins; Punduru robežsardzības nodaļas inspektore, seržante Jolanta Logina; inspektors (kinologs), virsseržants Vilhelms Laganovskis un inspektors, seržants Modris Račs.

Apbalvojumu **"Robežsargu brigādes Krūšu nozīme"** saņēma Kriminālizmeklēšanas dienesta galvenais inspektors, kapteinis Ainārs Logins; Informātikas un sakaru dienesta priekšniece, kapteine Ērika Baltiņa; Informātikas un sakaru dienesta Tehnisko sistēmu nodaļas priekšnieks, kapteinis Lauris Jansons; Bērziņu robežsardzības nodaļas inspektors (kinologs), virsniekvietnieks Einārs Bratuškis; Lavošnieku robežsardzības nodaļas inspektors (kinologs), virsseržants Gatis Plusniņš; Punduru robežsardzības nodaļas priekšnieka vietniece, virsleitnante Aina Deksnē; vecākais inspektors, leitnants Vitālijs Kļanskis un Alūksnes imigrācijas nodaļas priekšniece, kapteine Inese Salaka.

Apbalvojumu **"III pakāpes robežsargu nopelnu zīme "Par izcilību dienestā" "** saņēma Lavošnieku robežsardzības nodaļas priekšnieka vietnieks, kapteinis Roberts Kaļva; Informātikas un sakaru dienesta Tehnisko sistēmu nodaļas galvenais inspektors, kapteinis Vjačeslavs Krivošejs; Bērziņu robežsardzības nodaļas galvenais inspektors, virsniekvietnieks Juris Lapss; Administratīvā dienesta vecākā inspektore, virsleitnante Inese Logina; Informātikas un sakaru dienesta Informātikas nodaļas galvenais inspektors, kapteinis Aleksandrs Larionovs; Šķilbēnu robežsardzības nodaļas vecākais inspektors, leitnants Ivars Mežāls; Kriminālizmeklēšanas dienesta vecākie inspektori, virsleitnanti Viktori Moisejevs un Guntars Pauliņš; robežkontroles dienesta Operatīvās vadības nodaļas vecākais inspektors, virsleitnants Andrejs Roginskis; Punduru robežsardzības nodaļas inspektors, virsniekvietnieks Jānis Urtāns.

Apbalvojumu **"II pakāpes robežsargu nopelnu zīmi "Par izcilību dienestā" "** saņēma Kriminālizmeklēšanas dienesta vecākais inspektors, virsleitnants Edgars Bisters.

Kārtējo speciālo dienesta pakāpi - pulkvežleitnants - pirms termiņa saņēma Imigrācijas dienesta priekšnieks, majors Vilnis Viļčevskis; kapteiņa pakāpi pirms termiņa saņēma Nodrošinājuma dienesta vecākais inspektors, virsleitnants Aivars Pundurs un Informātikas un sakaru dienesta Tehnisko sistēmu nodaļas galvenais inspektors, virsleitnants Sergejs Volnobjejs; virsseržanta pakāpi - Madonas Imigrācijas nodaļas inspektore Oļesja Batjalo.

Ar Valsts robežsardzes apbalvojumiem pasākumā apbalvoja arī sadarbības partnerus - SIA "Regula Baltija" vadītāju Romualdu Jaunzemu, z/s vadītāju Guntaru Bartkeviču un SIA "Ķira" valdes priekšsēdētāju Jaroslavu Kozlovu.

Foto - no personīgā arhīva

Svētkos. Robežsardzes svētkos robežsargi un sadarbības partneri pulcējās Viļakas pārvaldē.

